

**Грамматический материал и тексты для восьмого задания.
Медфак, уровень А1-А2.**

Предложения, использованные для составления тестов данного задания, взяты из учебника - Аманалиева Г.Э., Даакыбаева А.Б. Кыргызский язык (для начинающих групп медицинского факультета). Бишкек, 2018.

Для оптимизации процесса подготовки к сдаче тестов тексты представлены фрагментарно и содержат только ту часть, которая использована для составления данного варианта задания.

При подготовке следует перевести на русский язык само задание, перевести варианты ответа, прочитать и перевести приведенный ниже фрагмент текста и выбрать единственно правильный вариант ответа.

Образец тестового задания:

Мааниси туура келген сөздөрдү коюңуз: И.М.Сеченов нерв системасынын (...) көңүл бура баштайт.

баштоосуна

иштөөсүнө

изилдөөсүнө

иштеп чыгуусуна

Фрагмент текста, использованного для составления задания теста:

И.М.Сеченов 1829-жылы дворяндардын үй-бүлөсүндө туулган. 21 жаш курагында Москва университетинин медициналык факультетине өтөт. Университетти бүтүрөрү менен, алган билимин улантуу үчүн чет мамлекетке кетет.

Анын 1860-жылы басылып чыккан доктордук диссертациясы орус физиологиясынын өнүгүшүнүн башаты болуп калат да, бир нече жылдан кийин бүткүл медицинага жаңы багыт берди. Ошондуктан Сеченовду физиологдордун орус мектебинин негиздөөчүсү деп аташат. И.М. Сеченов нерв системасынын изилдөөсүнө көңүл бура баштайт. 1863-жылы басылып чыккан «Баш мээнин рефлекстери» эмгегинен кийин белгилүү окумуштуу катары эсептеле баштады.

=====

Мааниси туура келген сөздөрдү коюңуз: Ибн Сина адамдын анатомиясын, оорулардын себептерин, алардын белгилерин, жалпы денелик жана айрым мүчөлүк ооруларды жана ар түрдүү (...) колдонуу тартиптерин толук жазган.

изилдөөлөрдү

дарыларды

китептерди

тамактарды

Фрагмент текста, использованного для составления задания теста:

«Врачтык илимдин заңы (канону)» аттуу алты томдуу китебинде Ибн Сина адамдын анатомиясын, оорулардын себептерин, алардын белгилерин, жалпы денелик жана айрым мүчөлүк ооруларды жана ар түрдүү дарыларды колдонуу тартиптерин толук жазган. Авиценанын бул эмгектеринин жарыкка чыкканына миң жыл толгонуна карата өзбек илимдер Академиясы биринчи жолу орус жана өзбек тилдерине которуп басып чыгарды. Бул медициналык илимге чексиз мурас, кенч болуп эсептелет.

=====

Мааниси туура келген сөздөрдү коюңуз: И.П.Павловдун физиологияга кызыгуусу (...) башталган.

Б.Спокун «Бала жана аны багуу» китебин окугандан кийин

философия курсу менен таанышкандан кийин

И.М.Сеченовдун «Баш мээнин рефлекси» эмгегин окугандан кийин

А.Н.Толстойдун «Согуш жана Тынчтык» романын окугандан кийин

Фрагмент текста, использованного для составления задания теста:

ИВАН ПЕТРОВИЧ ПАВЛОВ - медицина жана физиология боюнча Нобель сыйлыгынын лауреаты, 1904-ж. Орус физиолог-окумуштуу Иван Петрович Павлов Рязань шаарында туулган.

Табигый илимдерге кызыгып, Павлов 1870-жылы Петербург университетиндеги физика-математикалык факультетинин табигый бөлүмүнө тапшырган. И.П. Павловдун физиологияга кызыгуусу И.Сеченовдун «Баш мээсинин рефлекси» эмгегин окугандан кийин өскөн, бирок бул нерсени үйрөнүү ага Цион лабораториясындагы депрессиондук нервдин ролун үйрөнүүдөн кийин гана ишке ашкан.

=====

Мааниси туура келген сөздөрдү коюңуз: И.Ахунбаевдин илимий изилдөөлөрү (...) арналган.
ичеги-карын ооруларына
жүрөк ооруларына
бет-жаак ооруларына
бөйрөк ооруларына

Фрагмент текста, использованного для составления задания теста:

ИСА КОНОЕВИЧ АХУНБАЕВ

Ахунбаев Иса Коноевич 1908-жылы 12-сентябрда Ысык-Көл областында, Тору-Айгыр кыштагында туулган. И.К.Ахунбаев — белгилүү хирург, медицина илимдеринин доктору. Профессор И.К.Ахунбаев СССР медицина Илимдер Академиясынын корреспондент-мүчөсү, Кыргыз ССР Илимдер академиясынын туңгуч президенти болгон. Ал Ташкенттеги Орто Азия мединститутун 1960-жылы бүтүргөндөн кийин жалпы хирургия кафедрасына ассистент болуп орношкон. Өмүрүнүн акырына чейин илимий изилдөөлөрүн жүргүзгөн. И. Ахунбаевдин илимий изилдөөлөрү жүрөк ооруларына арналган.

=====

Мааниси туура келген сөздөрдү коюңуз: И.Ахунбаев (...) негиздөөчүсү болуп саналат.
хирургия багытынын
балдар ооруларынын
бийик тоолуу медицина жана кардиология багытынын
жүрөк оорулары багытынын

Фрагмент текста, использованного для составления задания теста:

ИСА КОНОЕВИЧ АХУНБАЕВ

Ахунбаев Иса Коноевич 1908-жылы 12-сентябрда Ысык-Көл областында, Тору-Айгыр кыштагында туулган. И.К.Ахунбаев — белгилүү хирург, медицина илимдеринин доктору. Профессор И.К.Ахунбаев СССР медицина Илимдер Академиясынын корреспондент-мүчөсү, Кыргыз ССР Илимдер академиясынын туңгуч президенти болгон. Өмүрүнүн акырына чейин илимий изилдөөлөрүн жүргүзгөн. И. Ахунбаев жүрөк оорулары багытынын негиздөөчүсү болуп саналат.

=====

Мааниси туура келген сөздөрдү коюңуз: И.М.Сеченовду (...) орус мектебинин негиздөөчүсү деп аташат.

стоматологдордун

психологдордун

физиологдордун

кардиологдордун

Фрагмент текста, использованного для составления задания теста:

И.М.Сеченов 1829-жылы дворяндардын үй-бүлөсүндө туулган. 21 жаш курагында Москва университетинин медициналык факультетине өтөт. Университетти бүтүрөрү менен, алган билимин улантуу үчүн чет мамлекетке кетет.

Анын 1860-жылы басылып чыккан доктордук диссертациясы орус физиологиясынын өнүгүшүнүн башаты болуп калат да, бир нече жылдан кийин бүткүл медицинага жаңы багыт берди. Ошондуктан Сеченовду физиологдордун орус мектебинин негиздөөчүсү деп аташат. И.М. Сеченов нерв системасынын изилдөөсүнө көңүл бура баштайт. 1863-жылы басылып чыккан «Баш мээнин рефлекстери» эмгегинен кийин белгилүү окумуштуу катары эсептеле баштады.

=====

Мааниси туура келген сөздөрдү коюңуз: Р.Кох 1889-жылы Китосато (...) бирдикте столбнякты козгоочу өөрчүткүчтү бөлүп чыгарган.

аркылуу

менен

жана

сыяктуу

Фрагмент текста, использованного для составления задания теста:

РОБЕРТ КОХ

Кох Роберт (1843-1910) немец бактериологу, 1905-жылы физиология жана медицина боюнча кургак учуктун козгогучун бөлүп чыгуу жана ачуу үчүн Нобель сыйлыгына татыктуу болгон. 1843-жылы 11-декабрда Ганноверге жакынкы Клаусталда туулган.

1876-жылы Кох Сибирь жарасынын козгогучун ачкандыгы жөнүндө Бреслау университетинде (азыркы Вроцлав, Польша) баяндама жасаган.

1883-1884-жылдарга Кохтун дагы бир эмгеги холера вибрионуна жана анын жуктуруу жолдоруна арналган.

1889-жылы биринчи жолу Китосато менен бирдикте столбнякты козгоочу өөрчүткүчтү бөлүп чыгарган.

=====

Мааниси туура келген сөздөрдү коюңуз: П.Ф.Лесгафттын шакирттери динамикалык жана статистикалык булчуңдар (...) теорияны улантышкан.

сымал

сыяктуу

жөнүндөгү

менен

Фрагмент текста, использованного для составления задания теста:

П.Ф. Лесгафт

Профессор П.Ф.Лесгафт 1837-жылы туулган. Ал атактуу орус анатому жана таланттуу окутуучу болгон. Ал адамдын денесин, физиологиясын изилдөө боюнча фундаменталдуу илимдин тармактарынын (дисциплиналар) ичинен Россиядагы окумуштуулардын биринчиси болуп эсептелет.

Профессор Лесгафт тарабынан 130га жакын илимий иш жазылып, басылып чыккан. Профессор Лесгафт өзүнүн 1892-жылы жазылган эмгектеринин биринде булчуңдарды статистикалык жана динамикалык негизги топторго дифференциялаган. П.Ф.Лесгафттын шакирттери динамикалык жана статистикалык булчуңдар жөнүндөгү теорияны улантышкан.

=====

Мааниси туура келген сөздөрдү коюңуз: Роберт Кох 1905-жылы физиология жана медицина (...) кургак учуктун козгогучун бөлүп чыгуу жана ачуу үчүн Нобель сыйлыгына татыктуу болгон.

үчүн

жөнүндө
боюнча
кийин

Фрагмент текста, использованного для составления задания теста:

РОБЕРТ КОХ

Кох Роберт (1843-1910) немец бактериологу, 1905-жылы физиология жана медицина боюнча кургак учуктун козгогучун бөлүп чыгуу жана ачуу үчүн Нобель сыйлыгына татыктуу болгон. 1843-жылы 11-декабрда Ганноверге жакынкы Клаусталда туулган.

1876-жылы Кох Сибирь жарасынын козгогучун ачкандыгы жөнүндө Бреслау университетинде (азыркы Вроцлав, Польша) баяндама жасаган.

1883-1884-жылдарга Кохтун дагы бир эмгеги холера вибрионуна жана анын жуктуруу жолдоруна арналган.

1889-жылы биринчи жолу Китосато менен бирдикте столбнякты козгоочу өөрчүткүчтү бөлүп чыгарган.

=====
Мааниси туура келген сөздөрдү коюңуз: Ошондуктан Сеченовду физиологдордун орус (...) негиздөөчүсү деп аташат.

гимназиясынын
университетинин
мектебинин
колледжинин

Фрагмент текста, использованного для составления задания теста:

И.М.Сеченов 1829-жылы дворяндардын үй-бүлөсүндө туулган. 21 жаш курагында Москва университетинин медициналык факультетине өтөт. Университетти бүтүрөрү менен, алган билимин улантуу үчүн чет мамлекетке кетет.

Анын 1860-жылы басылып чыккан доктордук диссертациясы орус физиологиясынын өнүгүшүнүн башаты болуп калат да, бир нече жылдан кийин бүткүл медицинага жаңы багыт берди. Ошондуктан Сеченовду физиологдордун орус мектебинин негиздөөчүсү деп аташат.

И.М. Сеченов нерв системасынын изилдөөсүнө көңүл бура баштайт. 1863-жылы басылып чыккан «Баш мээнин рефлекстери» эмгегинен кийин белгилүү окумуштуу катары эсептеле баштады.
